

VEILEDNING

Akkreditering som universitet

Veiledning for institusjoner som søker institusjonsakkreditering

2020

NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning samt godkjent høyere utenlandsk utdanning. Serien "NOKUTs veiledninger" består hovedsakelig av søkerveiledninger som gir støtte til læresteder for akkreditering av et utdanningstilbud eller fagområde/institusjon og for personer som ønsker å få godkjent sin utenlandske utdanning. Disse søkerveiledningene gir steg for steg informasjon om søkeprosessen og viser til relevant informasjon for søkere. Veiledningsserien består også av andre typer veiledninger fra NOKUT.

Tittel:	Akkreditering som universitet
Gyldig fra:	06.02.2020 (sist endret august 2022: tilføyelser i kapittel 4)
ISSN-nr	

Forord

Dette dokumentet er en veiledning for høyskoler og vitenskapelige høyskoler som søker akkreditering som universitet. Dokumentet beskriver de kravene institusjonen må oppfylle for å kunne bli akkreditert, og gir informasjon om søknadsprosessen.

Innhold

1	Om akkreditering og institusjonsstatus	1
2	Søknad om akkreditering.....	2
3	Krav til akkreditering som universitet	3
3.1	Institusjonsnivå.....	3
3.2	Fagmiljø.....	7
3.3	Studietilbud.....	8
3.4	Utdanning, forskning og utviklingsarbeid / kunstnerisk utviklingsarbeid	11
3.5	Helhetlig vurdering.....	15
4	Saksgangen for søknadsbehandling	16

1 Om akkreditering og institusjonsstatus

Institusjonens akkrediteringsnivå forteller hvilke fullmakter den har til selv å etablere studietilbud uten å søke NOKUT om akkreditering for disse. I Norge har vi fire forskjellige nivåer:

- *Høyskoler uten akkreditering* kan ikke på egen fullmakt opprette studietilbud, men har fått akkreditering for ett eller flere studietilbud hos NOKUT.
- *Akkrediterte høyskoler* kan på egen fullmakt opprette studietilbud innen alle fagområder på bachelornivå. Hvis de har fått akkreditering til å tildele doktorgrad innenfor ett eller flere fagområder, har de også rett til å opprette studietilbud på masternivå på egen fullmakt innenfor disse fagområdene.
- *Vitenskapelige høyskoler* kan på egen fullmakt opprette studietilbud på bachelor- og masternivå innenfor fagområdene hvor de har rett til å tildele doktorgrad.
- *Universiteter* kan på egen fullmakt opprette studietilbud innen alle fagområder på alle nivåer.

Det er Kongen i statsråd som vedtar om en institusjon skal få endret status.

For å kunne søke Kunnskapsdepartementet om endret status må institusjonen først ha en institusjonsakkreditering fra NOKUT. I universitets- og høyskoleloven er akkreditering definert som «en faglig bedømming av om en høyere utdanningsinstitusjon eller et studietilbud fyller standarder og kriterier gitt av departementet og NOKUT.» Videre står det følgende om akkrediteringsprosessen:

Akkreditering er et vilkår for å kunne tilby høyere utdanning. (...) NOKUTs akkreditering av institusjoner og studietilbud skal baseres på evaluering foretatt av eksterne sakkyndige oppnevnt av NOKUT. (...) Utdanningsinstitusjoner som er akkreditert etter § 3-3 første og annet ledd, kan selv akkreditere nye studietilbud i samsvar med sine faglige fullmakter.» (§ 3-1 (1 til 3))

Institusjonen søker NOKUT om akkreditering, og NOKUTs sakkyndige gjør en vurdering av om institusjonen oppfyller kravene i lov og forskrift. Den sakkyndige komiteen gjør sin vurdering på grunnlag av skriftlig dokumentasjon og ett eller flere besøk ved institusjonen.

Lovgrunnlag for institusjonsakkreditering:

- lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (forskrift om kvalitet i høyere utdanning) av 1. februar 2010, fastsatt av Kunnskapsdepartementet, med endringer av 9. februar 2017
- forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) av 7. februar 2017, fastsatt av NOKUT.

NOKUT forutsetter at en institusjon som søker om institusjonsakkreditering, oppfyller kravene til akkrediterte studietilbud, slik universitets- og høyskoleloven og underliggende forskrifter angir.

2 Søknad om akkreditering

NOKUT har ikke søknadsfrister for institusjonsakkreditering, men vi ønsker at institusjonen varsler i god tid om at den planlegger å søke. Vi anbefaler også at søker benytter seg av muligheten for et informasjonsmøte med NOKUT. Gjennom en søknad skal institusjonen beskrive, begrunne og dokumentere hvordan den tilfredsstillende krav som er satt i forskriftene. En akkreditering forutsetter at alle krav er tilfredsstillende oppfylt.

Dette skal med i en fullstendig søknad:

- **Et følgebrev** som skal være underskrevet av institusjonens øverste ansvarlige leder eller den styret har delegert mandat til å underskrive. I følgebrevet skal søker begrunne hvorfor den søker om institusjonsakkreditering. Det skal oppgis en kontaktperson for søknaden.
- **En beskrivelse av hvordan søker oppfyller krav til akkreditering**, som skal følge disposisjonen i kapittel 3 «Krav til akkreditering som universitet» (se under). Kapittel 3 inneholder en veiledning om hva NOKUT forventer av redegjørelser i søknaden, og forslag til relevant dokumentasjon. Søknaden skal kunne leses som et selvstendig dokument, og det skal ikke være nødvendig å konsultere vedleggene for å få et samlet inntrykk av hvordan søker oppfyller kravene. Vi anbefaler at søker lager en introduksjon som beskriver institusjonen som helhet, og forklarer hvilke fire doktorgradsprogrammer søknaden er fundert på, og hvordan de dekker vesentlige deler av institusjonens virksomhet.
- **Vedlegg** som skal dokumentere informasjonen institusjonen har beskrevet i søknaden. Det er angitt hvilke vedlegg NOKUT i utgangspunktet anser som aktuelle, men institusjonen står fritt til å legge ved alle dokumenter de mener er relevante for å belyse søknaden. Søker vurderer hvilken informasjon det er formålstjenlig å ha som vedlegg, og hva som bør inngå i søknadsteksten.

I første omgang sendes søknaden til NOKUT i elektronisk format (pdf) til postmottak@nokut.no. Etter at NOKUT har gått gjennom søknaden, får søker beskjed om hvorvidt den går videre til sakkyndig vurdering. NOKUT kan også be om supplerende dokumentasjon. Når NOKUT skal klargjøre søknaden for sakkyndig vurdering, vil søker bli bedt om å oversende et gitt antall eksemplarer av søknadsdokumentene i papirformat, helst i innbundet form.

Ved søknad om akkreditering som universitet vil sakkyndig komité for faglig vurdering av søknaden bestå av personer som til sammen oppfyller kompetansekravene i studietilsynsforskriften § 5-6 (3).

I tillegg vil NOKUT oppnevne en faggruppe med to personer for hvert av fagområdene som ligger til grunn for søknaden. Faggruppene vil ha en rådgivende funksjon overfor sakkyndig komité.

Søker må gjerne selv fremme forslag om aktuelle sakkyndige. Ved oppnevning av sakkyndige forholder NOKUT seg til kompetansekrav i studietilsynsforskriften og er ikke bundet til søkers eventuelle forslag om sakkyndige.

3 Krav til akkreditering som universitet

I Kunnskapsdepartementets studiekvalitetsforskrift finnes kravene til akkreditering som universitet i paragrafene 3-4 *Akkreditering av institusjoner* og 3-7 *Akkreditering som universitet*. NOKUTs krav til akkreditering av institusjoner står i paragraf 3-1 i studietilsynsforskriften. Den sakkyndige komiteen som vurderer søknaden, foretar også en helhetlig vurdering, jf. studiekvalitetsforskriften § 3-4 (4). Komiteen gjør den helhetlige vurderingen uten ytterligere dokumentasjon fra søker.

3.1 Institusjonsnivå

3.1.1 Institusjonens primærvirksomhet

Studiekvalitetsforskriften § 3-4 Akkreditering av institusjoner

(2) Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling.

NOKUTs veiledning

Institusjonen må bekrefte at primærvirksomheten er høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling, og at denne virksomheten er i tråd med universitets- og høyskoleloven. Eventuell annen virksomhet av betydelig omfang må beskrives, inkludert andel av total virksomhet.

Private institusjoner som er akkreditert som høyskole eller vitenskapelig høyskole av NOKUT, må vise til når akkreditering ble gitt, og oversende kopi av brev om ny institusjonsstatus fra departementet.

Aktuell dokumentasjon:

- brev om institusjonsstatus

3.1.1 Institusjonens organisering og infrastruktur

Studiekvalitetsforskriften § 3-4. Akkreditering av institusjoner

(3) Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.

NOKUTs veiledning

Organisering inkluderer den administrative og faglige ledelsen på de ulike nivåene i institusjonen og forholdet mellom dem. Her inngår også studentdemokratiet og systemer for å inkludere studenter i beslutningsprosesser. Det skal være tydelig hvem som har ansvaret for hva, og hvordan studentenes stemme blir hørt.

Institusjonen skal ha tilfredsstillende infrastruktur i form av lokaler, utstyr og bibliotek som er tilpasset virksomheten, og som utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte. Disse skal være i tråd med dagens standarder i sektoren. Søker kan gjøre rede for tilgang til undervisningsrom, grupperom, studentarbeidsplasser, laboratorier, øvingsrom, kantiner o.l. Dette inkluderer også bibliotekets eller læringssenterets virksomhet, medregnet tilgjengelig litteratur og databaser, antall ansatte og hvilke tjenester disse yter overfor studenter og ansatte. Av betydning er også virtuell infrastruktur som læringsplattform, software, IKT-service o.l. Kapasiteten på infrastrukturen skal stå i forhold til den samlede virksomheten innen både undervisning og FoU/KU.

Der det er flere studiesteder, må alle ha tilfredsstillende infrastruktur. Organiseringen skal understøtte samspillet mellom de forskjellige studiestedene.

Aktuell dokumentasjon:

- organisasjonskart
- mandater og instruksjoner
- relevante leieavtaler

3.1.1 Institusjonens strategi

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner

(2) Institusjonen skal ha en strategi for utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

NOKUTs veiledning

Søker skal gi en beskrivelse av institusjonens strategi for den faglige virksomheten og gjøre rede for hvordan strategien er en videreutvikling av potensialet i dagens virksomhet. For å belyse dette kan søker beskrive institusjonens profil og hvordan profilen er knyttet til strategien.

Søker skal også beskrive hvordan strategien implementeres og følges opp.

I en sakkyndig vurdering vil alle kravene, inkludert helhetsvurderingen, sees i lys av institusjonens strategi.

Aktuell dokumentasjon:

- strategidokumenter

3.1.1 Institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner

(3) Institusjonens systematiske kvalitetsarbeid skal være godkjent av NOKUT.

NOKUTs veiledning

NOKUT fører tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved den enkelte institusjon. Det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn, jf. studiekvalitetsforskriften § 2-2 (2). Vi viser til dokumentet *Veiledning til NOKUTs studietilsynsforskrift. Kapittel 4* for detaljert veiledning om kravene til institusjonens systematiske kvalitetsarbeid.

Merknaden til studietilsynsforskriften § 3-1 (3) utdyper hvordan kravet vurderes ved søknad om institusjonsakkreditering:

NOKUT vil ved søknad om akkreditering vurdere om rutiner for akkreditering, tilsyn og revidering av akkreditering av studietilbud er tilfredsstillende, uavhengig av om det systematiske kvalitetsarbeidet er godkjent av NOKUT.

I institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid skal det inngå tilfredsstillende rutiner og praksis for akkreditering av studietilbud og for revidering av akkrediterte studietilbud. Med revidering av akkrediterte studietilbud menes en gjennomgang av om studietilbudet tilfredsstillende gjeldende krav for akkreditering. En akkreditering som universitet innebærer en utvidelse av rettighetene til selvakkreditering av studietilbud på alle nivåer, inkludert doktorgradsnivået. Det forventes at rutiner for alle nivåer er på plass når det søkes om institusjonsakkreditering.

Søker skal oppgi når det systematiske kvalitetsarbeidet / kvalitetssystemet sist ble godkjent av NOKUT, og dokumentere institusjonens system for kvalitetssikring, herunder rutiner og praksis for akkreditering av studietilbud og revidering av akkrediterte studietilbud. Søker skal gi eksempler på gjennomføring av prosesser for akkreditering av studietilbud for de nivåene institusjonen allerede har fullmakt for, og for revidering av akkrediterte studietilbud.

Aktuell dokumentasjon:

- system for kvalitetssikring
- rutiner for akkreditering av studietilbud og revidering av akkrediterte studietilbud
- eksempler på gjennomførte akkrediteringer av studietilbud og revidering av akkrediterte studietilbud

3.2 Fagmiljø

3.2.1 Antall faglig ansatte og institusjonens kompetanseprofil

Studiekvalitetsforskriften § 3-7. Akkreditering som universitet

(1) Institusjonen skal ha tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor institusjonens faglige virksomhet.

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner

(6) Institusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil, og den samlede kompetansen skal være på nivå med sammenlignbare institusjoner i samme institusjonskategori.

NOKUTs veiledning

Søker skal godtgjøre at institusjonen har tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse, og vise at den som helhet har kompetanse som står i forhold til den faglige virksomheten. Søker skal gjøre rede for hva den anser som et tilstrekkelig antall ansatte, og legge frem en oversikt over antall ansatte i undervisnings- og forskerstillinger ved alle enheter. I oversikten skal andel førstestillingskompetente og professor- og dosentkompetente fremgå. Dette kan gjøres ved å lage en tabell for hver enhet (fakultet, senter eller avdeling).

Søker skal begrunne hvordan kompetanseprofilen er relevant for institusjonens faglige virksomhet, og gjøre rede for de ansattes samlede kompetanse. Søker skal videre sammenligne kompetansen med institusjoner i samme institusjonskategori (universiteter). Søker velger hvilke institusjoner den sammenligner seg med. Valget skal begrunnes. Dersom den sakkyndige komiteen mener valget av institusjoner ikke er egnet til å vise søkerinstitusjonens nivå sett i forhold til sammenlignbare institusjoner, kan komiteen gjøre sin egen sammenligning med én eller flere andre institusjoner på ett eller flere punkter.

Det forutsettes at søker oppfyller kravene til fagmiljø i studietilsynsforskriften § 2-3.

Aktuell dokumentasjon:

- tabell over antall ansatte i undervisnings- og forskerstillinger ved alle enheter
- sammenligning av kompetanse med institusjoner i samme institusjonskategori

3.3 Studietilbud

3.3.1 Doktorgradsområder

Studiekvalitetsforskriften § 3-7. Akkreditering som universitet

(3) Institusjonen skal ha rett til å tildele doktorgrad alene på minst fire fagområder. De fire doktorgradsstudiene skal være godt dekkende for institusjonens faglige profil. To av disse skal være sentrale for regionale virksomheters verdiskapning, samtidig som fagområdene også må ha nasjonal betydning. Akkreditert deltakelse i stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 3-4, kan telle som én doktorgrad.

(4) Doktorgradsområdene skal dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet.

NOKUTs veiledning

Søker skal beskrive avgrensningen av doktorgradsområdene og godtgjøre at de er adskilte fagområder. Søker skal videre godtgjøre at doktorgradsstudiene er dekkende for institusjonens faglige profil. Dette kan gjøres ved å beskrive hvordan hvert enkelt doktorgradsstudium er underbygget av bachelor- og mastergradsstudier innenfor det aktuelle fagområdet, eller søker kan velge andre fremstillingsmåter. Søker må videre gjøre rede for hvordan doktorgradsområdene dekker vesentlige deler av den faglige virksomheten, der den faglige virksomheten forstås som studieporteføljen ved institusjonen som helhet.

Søker skal gjøre rede for samarbeid med regionale virksomheter knyttet til de to studiene og hvilken nasjonal betydning fagområdene har. Både offentlig og privat virksomhet kan regnes som regionale virksomheter.

Aktuell dokumentasjon:

- tabell over hvilke studietilbud som underbygger de aktuelle doktorgradsstudiene
- dokumentasjon på samarbeid

3.3.2 Stabil forskerutdanning

Studiekvalitetsforskriften § 3-7. Akkreditering som universitet

(5) Institusjonen skal ha stabil forskerutdanning og dokumentere at den i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander på minst to av doktorgradsstudiene eller tilsvarende stipendiatprogram per år over en treårsperiode. Hvert enkelt doktorgradsstudium skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater.

NOKUTs veiledning

Under dette kravet skal institusjonen godtgjøre at den har stabil forskerutdanning, ved å vise til tilstrekkelig opptak og gjennomstrømming over tid. Institusjonen skal gjøre rede for hvilke doktorgradsstudier den har, når disse ble akkreditert, og hvor mange ph.d.-studenter som hvert år er tatt opp til de enkelte doktorgradsstudiene. Intensjonen i kravet er at institusjonen skal ha levedyktige og aktive doktorgradsstudier med et godt læringsmiljø.

Merknaden til studiekvalitetsforskriften § 3-3 (6) utdyper hvordan antall stipendiatstillinger bidrar til å sikre godt læringsmiljø:

Ordet «doktorgradskandidater» er endret til «stipendiater» for å skjerpe kravene til oppstart og drift av et doktorgradsstudium. I ordet stipendiat ligger det et krav om at vedkommende er ansatt i en stipendiatstilling. For å sikre et godt læringsmiljø skal minst halvparten av minstekravet, dvs. åtte stipendiater, ha hovedarbeidsplass ved gradsgivende institusjon. Opptatte på nærings-ph.d.- og offentlig sektor-ph.d.-ordningene kan inngå ved beregningen av om kravet på 15 stipendiater er oppfylt. Institusjonene har selvsagt full anledning til å ta opp langt flere doktorgradskandidater til et studium enn dette minstekravet, herunder kandidater eller stipendiater som har arbeidssted ved andre institusjoner.

For å dokumentere at institusjonen oppfyller kravet til stabil forskerutdanning, skal søker også gjøre rede for hvordan doktorgradsstudiene er organisert og kvalitetssikret. Det må fremgå hvilken strategi institusjonen har for rekruttering av ph.d.-studenter, hvilke rutiner institusjonen har for mottak av nye ph.d.-studenter, herunder hvordan tildeling av veileder gjøres, hvilke kurs og seminarer som tilbys ph.d.-studentene, og hvilken systematisk oppfølging av ph.d.-studentene som skjer underveis i doktorgradsløpene.

3.3.1 Uteksaminerte kandidater på lavere og høyere grads nivå

Studiekvalitetsforskriften § 3-7. Akkreditering som universitet

(6) Institusjonen skal alene ha akkreditering for minst fem studietilbud på høyere grads nivå. Institusjonen skal ha uteksaminert kandidater på lavere og høyere grads nivå på studietilbud som dekker doktorgradsområdenes faglige profil.

NOKUTs veiledning

Institusjonen skal gjøre rede for hvilke studietilbud den har på masternivå, og når institusjonen fikk akkreditering for disse studietilbudene. Fellesgrader teller ikke for å oppfylle kravet (jf. rundskriv F-08-10).

For å godtgjøre at kravet om uteksaminerte kandidater er oppfylt, kan søker gjøre rede for hvilke studietilbud på bachelorgrads- og mastergradsnivå som kan utgjøre opptaksgrunnlaget for doktorgradsstudiene.

Kravet må sees i sammenheng med studiekvalitetsforskriften § 3-7 (3) og (4).

Aktuell dokumentasjon:

- oversikt over studietilbud på mastergradsnivå, med akkrediteringstidspunkt
- oversikt over uteksaminerte kandidater i studietilbud som er knyttet til doktorgradsområdene

3.3.2 Opptak og gjennomstrømming

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner

(4) Institusjonen skal ha et jevnlig opptak av studenter og et tilfredsstillende antall kandidater som fullfører til normert tid.

NOKUTs veiledning

Institusjonen må presentere en oversikt over hvert enkelt studietilbud som fører til en grad, med tall for de siste fem årene. Oversikten skal vise tall for opptak av studenter, studiepoengproduksjon og kandidatproduksjon, inkludert andel studenter som gjennomfører på normert tid. Oversikten skal også inneholde tall for institusjonen som helhet. NOKUT anbefaler i tillegg å oppgi kandidater som gjennomfører på normert tid pluss ett år.

Søker skal også sammenligne gjennomstrømming på institusjonsnivå med tilsvarende institusjoner.

3.4 Utdanning, forskning og utviklingsarbeid / kunstnerisk utviklingsarbeid

3.4.1 FoU/KU i samspill med utdanningsvirksomheten

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner

(5) Institusjonens forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid skal utføres i samspill med utdanningsvirksomheten.

NOKUTs veiledning

Universiteter og høyskoler skal tilby høyere utdanning som er basert på det fremste innen forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.

Søker må redegjøre for institusjonens strategi for samspill mellom utdanning og FoU/KU.

Undervisning gitt av førstestillingskompetente forskere er én indikator på FoU/KU-basert utdanning. Institusjonen bes derfor om å gjøre rede for hvor stor del av undervisningen på lavere grad som gjennomføres av ansatte med førstestillingskompetanse. En annen indikator på FoU/KU-basert utdanning er prosjekter som knytter studenter til FoU/KU-virksomheten, som medskapere i utvikling av ny kunnskap. Søker kan derfor gi en oversikt over slike prosjekter. Søker kan supplere med andre indikatorer som er relevante for institusjonen.

3.4.2 Høy internasjonal kvalitet

Studiekvalitetsforskriften § 3-7. Akkreditering som universitet

(2) Institusjonen skal ha stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner

(1) Institusjonen skal ha et faglig nivå innen utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid som er i samsvar med kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling for høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-6 til § 3-8¹.

NOKUTs veiledning

Søker må redegjøre for de fire (eller flere) doktorgradsområdene den oppgir som *godt dekkende for institusjonens faglige profil* i henhold til studiekvalitetsforskriften § 3-7 (3), og som i henhold til § 3-7 (4) skal *dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet*. Søker må videre dokumentere høy internasjonal kvalitet på alle nivåer i studieporteføljen for de gjeldende doktorgradsområdene. Se også § 3-7 (6) om doktorgradsområdenes faglige profil i denne veiledningen. Institusjonen kan også beskrive høy internasjonal kvalitet innenfor andre fagområder i tillegg til de fire doktorgradsområdene, for å belyse helheten i institusjonens faglige profil.

Stabilitet

Søkers stabilitet som forsknings- og utdanningsinstitusjon skal dokumenteres over tid.

Søker dokumenterer stabil FoU-virksomhet ved å vise til aktiviteter og resultater for de siste fem årene. Det forventes blant annet at institusjonen gjør rede for utviklingen i publikasjonspoeng (totalt og på nivå 2) for perioden, både hvordan publikasjonspoengene fordeler seg mellom de ulike enhetene (fakulteter, institutter, avdelinger) ved institusjonen, og hvordan publikasjonspoengene er sammenlignet med tallene på andre institusjoner. For kunstnerisk utviklingsarbeid må institusjonen finne andre relevante indikatorer for å dokumentere stabilitet. Dokumentasjonen skal primært dekke de doktorgradsområdene som legges til grunn for søknaden. Det er derfor ikke forventet at søker dokumenterer stabilitet for alle FoU/KU-områder ved institusjonen, men søker står fritt til å beskrive flere områder om det er hensiktsmessig.

Stabil utdanningsvirksomhet dokumenteres blant annet ved å dokumentere kravet om opptak og gjennomstrømming i studietilsynsforskriften § 3-1 (4).

Høy internasjonal kvalitet

Universitets- og høyskolelovens formål er blant annet å sikre at universiteter og høyskoler tilbyr høyere utdanning på høyt internasjonalt nivå og utfører forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå.

¹ Fra og med 1. januar 2020 er nummereringen i studiekvalitetsforskriften endret. Referansen til «§ 3-6 til § 3-8» er nå «§ 3-5 til § 3-7». Det er kun nummereringen som er endret.

Forskjellige fagområder kan ha ulike tradisjoner når det gjelder å dokumentere kvalitet i utdanning og forskning. Derfor er det viktig at søknaden gir en god beskrivelse av fagområdenes tradisjoner, og av hvordan områdene posisjonerer seg i en historisk og internasjonal kontekst. Søker må tydelig gjøre rede for hva den anser som høy internasjonal kvalitet innenfor de aktuelle fagområdene, og hvilke indikatorer som er relevante for å vise dette. Søker skal også oppgi hvilke miljøer og/eller institusjoner den anser at holder høy internasjonal kvalitet, og sammenligne seg med disse.

Søker velger de indikatorene som best belyser det faglige nivået ved institusjonen og det enkelte fagområdet, og redegjør for hvordan kravet oppfylles ut fra de valgte indikatorene. Dokumentasjonen skal primært dekke de doktorgradsområdene som legges til grunn for søknaden. Det er derfor ikke forventet at søker dokumenterer høy internasjonal kvalitet for alle fagområder ved institusjonen, men søker står fritt til å beskrive flere områder om det er hensiktsmessig.

Under lister vi opp noen indikatorer som *kan* være relevante for å dokumentere høy internasjonal kvalitet i *utdanning*.

For doktorgradsstudier, for eksempel:

- antall kvalifiserte søkere til hver stipendiatstilling
- rekruttering av ph.d.-studenter – fremstilling av studentenes utdanningsbakgrunn og fordelingen mellom intern, nasjonal og internasjonal rekruttering
- gjennomføringstid og gjennomstrømming
- antall ph.d.-studenter og antall årsverk i fagmiljø
- antall vitenskapelige produksjoner – ph.d.-studentenes egen vitenskapelige produksjon og egne utviklingsprosjekt som springer ut av doktorgradsarbeidet
- internasjonal oppmerksomhet rundt doktorgradsarbeidet – for eksempel siteringsindeks, deltakelse/invitasjon til fagfellefora, bransjepriser og følgeforskning
- kvalitet på doktorgradsarbeidet – dette kan være interne eller eksterne evalueringer, for eksempel opponertvurderinger
- finansiering av doktorgradsarbeidet – fordeling mellom intern og ekstern finansiering
- andel uteksaminerte ph.d.-kandidater i relevant arbeid – dokumentasjon av karriereløpet

For bachelor- og mastergradsstudier, for eksempel:

- utmerkelse, priser eller andre relevante anerkjennelser av utdanning
- opptaksgrunnlag og rekruttering
- fagmiljøet tilknyttet studietilbudene
- kobling mellom FoU/KU og undervisning
- gjennomstrømming og gjennomføringstid
- arbeidslivsrelevans – for eksempel kandidatundersøkelser
- evalueringer av studietilbud – for eksempel fra studenter, representanter fra arbeids- og samfunnsliv eller eksterne fagfeller

NOKUTs sakkyndige foretar en helhetlig, kvalitativ vurdering av institusjonens dokumentasjon og vurderer om institusjonens faglige nivå på utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid er av høy internasjonal kvalitet. Utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid vil bli vurdert både hver for seg og i sammenheng.

3.4.1 Faglige nettverk

Studiekvalitetsforskriften § 3-7. Akkreditering som universitet

(7) Institusjonen skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. Institusjonen skal delta i nasjonale samarbeid om forskerutdanning og eventuelt tilsvarende for stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 3-4.

NOKUTs veiledning

Søker skal redegjøre for institusjonens nasjonale og internasjonale nettverk, både på institusjonelt nivå og på fakultets- eller avdelingsnivå. Det skal være andre nettverk enn dem som omtales under punktet om samarbeid med regionale virksomheter. Videre skal søker gjøre rede for hvilken betydning de nasjonale og internasjonale nettverkene har. Å delta aktivt er mer enn bare å være medlem i et nettverk. Institusjonen skal ha utadrettet aktivitet som står i forhold til dens faglige ambisjoner på alle vesentlige områder hvor den har undervisning og forskning.

Søker skal også gjøre rede for samarbeid om forskerutdanning: hvem som deltar, hva institusjonen selv bidrar med, og hvordan samarbeidet foregår.

På samme måte skal søker gjøre rede for eventuell deltakelse i institusjonsovergripende kunstnerisk utviklingsprogram.

Aktuell dokumentasjon:

- samarbeidsavtaler

3.5 Helhetlig vurdering

Studiekvalitetsforskriften § 3-4. Akkreditering av institusjoner

(4) NOKUT skal gjennomføre en helhetlig vurdering av om institusjonens organisering, kvalitetsarbeid og resultater er tilstrekkelig til at institusjonen kan bære fullmaktene institusjonsakkrediteringen gir. Institusjonen skal dokumentere at kravene i lover og forskrifter er oppfylt.

NOKUTs veiledning

En søkerinstitusjon kan kun bli akkreditert som universitet hvis den oppfyller alle kravene. Alle krav teller likt.

Den sakkyndige komiteen gjør en helhetlig vurdering, basert på vurderingene av hvert enkelt krav. Ut fra den helhetlige vurderingen anbefaler de sakkyndige hvorvidt institusjonen kan bære en universitetsstatus som gir fullmakter til å opprette nye studietilbud på alle nivåer innen nye fagområder.

Søker skal ikke levere ytterligere dokumentasjon på at den oppfyller kravet i § 3-4.

4 Saksgangen for søknadsbehandling

Søknaden er registrert av NOKUT

NOKUTs administrasjon vurderer om søknaden oppfyller dokumentasjonskravene, det vil si om den er egnet for sakkyndig vurdering.

Grunnlag for avvisning av søknad

NOKUT kan avvise en søknad dersom selve søknaden ikke er egnet for sakkyndig vurdering. Avvisning skal begrunnes, og vedtaket kan påklages.

Komplettering av søknad

Dersom søknaden ikke oppfyller dokumentasjonskravene, får søker mulighet til å komplettere søknaden.

Oppnevning av sakkyndig komité og faggrupper

Når søknaden anses som komplett, starter NOKUT arbeidet med å sette sammen en sakkyndig komité samt faggrupper som skal vurdere de fire (eller flere) doktorgradsområdene og understøtte komiteens arbeid. Institusjonen får forslag om sammensetning av sakkyndig komité og faggrupper til uttalelse. Krav til de sakkyndiges kompetanse er beskrevet i studietilsynsforskriften § 5-6. Dersom institusjonen har innvendinger, vil NOKUT vurdere disse og eventuelt gjøre endringer. NOKUTs styre ved avdelingsdirektør oppnevner sakkyndig komité.

Forberedelse av institusjonsbesøk

All kontakt mellom institusjonen og sakkyndige går gjennom NOKUT. Tidspunkt for institusjonsbesøk fastsettes i dialog mellom institusjonen og NOKUT. Institusjonen mottar program i god tid før besøket, slik at institusjonen kan legge til rette for at alle som komiteen ønsker samtaler med, kan møte. Normalt vil dette være studenter, ansatte i undervisnings- og forskerstillinger, administrasjon, ledelse på alle nivåer, studenttillitsvalgte, faglige utvalg og råd ved institusjonen samt eksterne styremedlemmer.

Institusjonsbesøk

Sakkyndig komité gjennomfører institusjonsbesøk etter oppsatt program.

Korrigerings av faktiske feil i innstillingen fra sakkyndig komité

Komiteen begrunner sine vurderinger og konklusjoner i en rapport. Før sakkyndig komité har ferdigstilt sin innstilling, sendes den til institusjonen, som bes om å kommentere faktiske feil og misforståelser. Innstillingen er ikke offentlig før den er justert for eventuelle faktiske feil og misforståelser. Institusjonen får normalt to uker til korrigerings av faktiske feil.

Institusjonen mottar innstillingen fra sakkyndig komité

Etter at rapportutkastet er justert for eventuelle feil og misforståelser, ferdigstiller komiteen sin innstilling og avgir den til NOKUT. Innstillingen er da et offentlig dokument. NOKUT sender innstillingen til institusjonen, som får mulighet til å gi en offentlig uttalelse til innstillingen. Fristen er normalt fire uker. Institusjonens offentlige uttalelse inngår i NOKUTs rapport, som legges frem for NOKUTs styre til vedtak.

NOKUTs vedtak

NOKUTs styre fatter vedtak på bakgrunn av innstillingen fra den sakkyndige komiteen og institusjonens offentlige uttalelse. Dersom NOKUT fatter positivt vedtak, må institusjonen selv søke Kunnskapsdepartementet om endret institusjonell status.

Klageadgang

Et vedtak fra NOKUT er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b), jf. bokstav a).

En institusjon kan klage på et enkeltvedtak innen tre uker fra vedtaket har kommet frem til institusjonen, jf. forvaltningsloven §§ 28–29. Klageretten er begrenset, jf. studiekvalitetsforskriften § 1-9 andre ledd, der det går frem at NOKUTs vurdering av de faktiske forholdene ikke kan påklages. Klageretten er derfor begrenset til NOKUTs saksbehandling, rettsanvendelse og feil i faktum.

Institusjonen sender klagen på e-post til NOKUTs postmottak (postmottak@nokut.no). NOKUT har mulighet til å omgjøre vedtaket. Dersom NOKUT ikke finner grunnlag for omgjøring, vil vi videresende klagen til Klagenemnda for høyere utdanning, som avgjør saken. Det kommer frem i forvaltningsloven § 32 hvordan klagen skal utformes. Institusjonen kan be om at NOKUT ikke iverksetter vedtaket før klagefristen er ute eller klagen er endelig avgjort av klagenemnda, jf. forvaltningsloven § 42. Som part i saken har institusjonen rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Dialog etter avsluttet søknadsprosess

Etter at NOKUT har fattet vedtak i en sak kan det være at institusjonen har behov for å være i dialog med NOKUT. Dersom institusjonen ikke ønsker å sende inn en formell klage på vedtaket, men likevel har spørsmål eller ønsker å gi en tilbakemelding til NOKUT, er dette muligheter som kan benyttes:

1. NOKUT gjennomfører normalt spørreundersøkelser med institusjoner som har vært i en tilsyns- eller akkrediteringsprosess hvor institusjonene gis anledning til å komme med tilbakemeldinger til NOKUT om hvordan institusjonene har opplevd saksbehandlingsprosessen.
2. NOKUT gjennomfører ved behov møter med institusjoner i etterkant av et vedtak dersom institusjonen for eksempel har spørsmål til tilsynsrapporten eller ønsker generell veiledning. Institusjonene må selv ta kontakt med NOKUT for å be om et slikt møte.